УДК 34
З-12

Рекомендовано до друку Вченою радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет» (протокол від 27.07.2026 № 13).

З-12 Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення : матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 05 черв. 2026 р.). Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2026. 242 с.

Збірник конференції містить матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення» (05.06.2026), у роботі якої взяли участь представники закладів вищої освіти, наукових установ, правоохоронних органів, недержавних установ України та іноземних держав.

Матеріали науково-практичної конференції надруковані в авторській редакції.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

докт. юрид. наук, проф. **Олег КИРИЧЕНКО** (*голова);* канд. юрид. наук, доц. **Олександр ХРИСТОВ** (*заст. голови);* канд. юрид. наук, доц. **Тетяна АЛФЬОРОВА**; докт. юрид. наук, доц. **Вадим ДАВИДЮК**; канд. юрид. наук **Сергій ДУБОВ**; докт. юрид. наук, проф**. Євген ЛЕГЕЗА**; канд. юрид. наук, доц. **Тетяна ЛЕЖНЄВА**; докт. юрид. наук, проф. **Вадим НЕГОДЧЕНКО**; канд. юрид наук, доц. **Станіслав ЧЕРНОП'ЯТОВ**; **Андрій МІРОШНИК** *(секретар).*

ISBN 978-617-8981-32-7

© ВНПЗ ДГУ, 2026
© Автори, 2026

Тимчишин П.А., Ємець О.М.
МІЖНАРОДНЕ БЕЗПЕКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ КІБЕРЗАХИСТУ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ…….. 43

Маняков І.В., Головченко Д.В.
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ КОРДОНОМ У ПРОТИДІЇ ТРАНСКОРДОННІЙ ЗЛОЧИННОСТІ……... 46

Leheza Y.
FOREIGN EXPERIENCE OF STATES IN STRENGTHENING NATIONAL SECURITY……... 49

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Фаріон О.Б.
ПРОТИДІЯ ТРАНСКОРДОННІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ КОРДОНОМ УКРАЇНИ…… 54

Давидюк В.М.
ПРОБЛЕМАТИКА СТВОРЕННЯ ТА ПОЧАТКУ ДІЯЛЬНОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ТРИБУНАЛУ ЩОДО ЗЛОЧИНУ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ…….. 55

Ящур П.О., Ємець О.М.
ПРОТИДІЯ КІБЕРШАХРАЙСТВУ ЩОДО ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ВОЛОНТЕРІВ ТА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ЯК НАПРЯМ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ……. 58

Кабіцька О.В.
ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ ТА ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……... 61

Шевченко А.Д., Кабіцька О.В.
ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ: ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ АГРЕСІЇ…….. 64

Деркач К.М., Булгакова Ю.М.
ТЕРИТОРІАЛЬНО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ……... 66

Одним з основних напрямів реалізації Стратегії ІУДКУ є посилення спроможностей її суб'єктів щодо протидії транскордонній злочинності шляхом розвитку міжвідомчої взаємодії між Державною прикордонною службою України, Службою безпеки України, Національною поліцією України, митними та міграційними органами. Важливе значення у цьому процесі відводиться функціонуванню координаційного центру ІУДКУ, міжвідомчих аналітичних груп, а також проведенню спільних спеціальних прикордонних операцій, спрямованих на виявлення та припинення каналів незаконної діяльності на державному кордоні України.

Стратегічними пріоритетами державної політики у зазначеній сфері також визначено модернізацію систем технічного спостереження, розвиток безпілотних авіаційних комплексів, удосконалення прикордонного та митного контролю на основі результатів аналізу ризиків, упровадження спільного прикордонного контролю з державами-членами Європейського Союзу та розвиток міжнародного співробітництва з Європейською агенцією з питань прикордонної та берегової охорони Frontex. Реалізація зазначених заходів сприятиме адаптації національної системи ІУДКУ до європейських стандартів та забезпеченню ефективного реагування на сучасні загрози прикордонній безпеці.

Отже, в умовах воєнного стану протидія транскордонній злочинності повинна розглядатися як один з пріоритетних напрямів реалізації державної політики у сфері ІУДКУ. Комплексне впровадження положень Стратегії ІУДКУ, розвиток міжвідомчої взаємодії, цифровізація процедур прикордонного контролю, удосконалення системи аналізу ризиків та поглиблення міжнародного співробітництва забезпечать підвищення ефективності охорони державного кордону України та зміцнення національної безпеки держави.

Давидюк Вадим Миколайович
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри права
Дніпровського гуманітарного університету
ORCID 000-0001-8998-1981

ПРОБЛЕМАТИКА СТВОРЕННЯ ТА ПОЧАТКУ ДІЯЛЬНОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ТРИБУНАЛУ ЩОДО ЗЛОЧИНУ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

Протягом останнього часу в контексті російсько-української війни усе частіше постає питання справедливого миру для України, досягнення якого напряму пов'язане і з реальним покаранням осіб, відповідальних за російську агресію стосовно України, в тому числі керівництва рф.

Вчинення повномасштабної агресії росії стосовно України в лютому 2022 року – це грубе порушення усіх норм міжнародного права. З початку

вказаного вторгнення, юридична спільнота країн демократичного світу обговорює правові механізми, які б дозволили реально притягнути агресора до відповідальності.

Не сприяє можливості реального покарання посадових осіб країни-агресора і той факт, що росія є постійним членом Радбезу ООН з відповідним правом вето. І саме тому, фактично від початку збройної агресії росії навесні 2022 року, світова юридична спільнота почала обговорювати можливість створення спеціального міжнародного трибуналу, який би міг притягнути до реальної відповідальності усіх осіб, у тч. з числа вищого керівництва росії, відповідальних за вказану злочинну агресію.

Фактично, після початку повномасштабного вторгнення росії до України склалася така ситуація, що реальне покарання злочинців, відповідальних за російську агресію стосовно України напряму пов'язане зі створенням та початком повноцінного функціонування відповідного спеціального трибуналу.

Протягом декількох років, в країнах демократичного світу тривали непрості дискусії з вказаного питання. Весною 2025 року було досягнуто компромісу і в травні, під час зустрічі міністрів закордонних справ чотирьох десятків держав на засіданні у Львові, ухвалено рішення про створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України [1].

В червні 2025 року у Страсбурзі Президент України Володимир Зеленський та Генеральний секретар Ради Європи Ален Берсе підписали Угоду про створення Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України (далі Спеціального трибуналу) [2].

Не дивлячись на певне затягування підготовчого процесу, на початку травня поточного року Рада Європейського Союзу затвердила рішення про підписання Розширеної часткової угоди щодо Спеціального трибуналу. Фактично, вказане рішення означає, що Європейський союз увійде до його керівного комітету [3].

Як результат, 15 травня у Кишиневі Євросоюз і 36 держав-членів Ради Європи схвалили фінальний установчий документ Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України [4].

Саме ухвалення вказаного документу дає усі юридичні підстави для початку його роботи. Фактично, залишилось зробити два останніх кроки.

Перший – розпочати практичну реалізацію уже прийнятих документів, зокрема визначити приміщення, в якому буде знаходитись Спеціальний трибунал, опрацювати всю необхідну інфраструктуру (в тч безпекову), обрати 15 суддів, які проведуть усю підготовчу роботу, необхідну для його запуску.

І другий, найважливіший – початок повноцінної роботи Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України, а саме проведення розслідувань, висунення обвинувачень та ухвалення відповідних вироків.

Враховуючи усі прийняті на сьогоднішній вищевказані юридичні рішення, особливого значення набуває процес збору якісної доказової бази протиправної діяльності фігурантів злочинної агресії росії проти України.

Увесь наш правоохоронний блок, на чолі з Генеральною прокуратурою України, за активної участі фахівців відповідних міжнародних інституцій в найкоротший термін повинні налагодити якісний алгоритм збору та передачі до Спеціального трибуналу відповідних доказів злочинної агресії, з дотриманням усіх вимог міжнародного права.

Повномасштабне вторгнення росії в Україну триває уже більше ніж німецько-радянська війна 1941-1945 років. Країна-агресор не виказує жодної політичної волі стосовно припинення війни та продовжує чинити терор серед мирного населення українських міст і сіл.

Зокрема, за інформацією Офісу Генерального прокурора України, станом на травень 2026 року правоохоронці документують і розслідують понад 256 тисяч міжнародних злочинів, вчинених росією проти України. Зібрана доказова база налічує понад 44 терабайти цифрових доказів. Загальна кількість підозрюваних в скоєнні злочинів становить понад 1100 осіб [4]

Саме тому, якнайшвидший початок роботи Спеціального трибуналу - це один із реальних механізмів юридичного впливу на країну агресора, який покаже усьому світовому співтовариству, що злочинна агресія проти будь-якої суверенної держави призводить до невідворотного покарання її ініціаторів, у тч політичного керівництва країни-агресора, а також інших осіб, які безпосередньо вчиняли воєнні злочини або ж сприяли їм в тій чи іншій формі.

Список використаних джерел та літератури:

1. У Львові чотири десятки держав ухвалили політичне рішення про створення Спеціального трибуналу для керівництва РФ : *Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України.* URL: https://mfa.gov.ua/news/u-lvovi-chotiri-desyatki-derzhav-uhvalili-politichne-rishennya-pro-stvorennya-specialnogo-tribunalu-dlya-kerivnictva-rf (дата звернення: 28.05.2026).

2. Україна і Рада Європи уклали угоду про створення Спеціального трибуналу щодо злочину російської агресії проти України: *Офіційний сайт Президента України.* URL: https://www.president.gov.ua/news/ukrayina-i-rada-yevropi-uklali-ugodu-pro-stvorennya-specialn-98669 (дата звернення: 28.05.2026).

3. Макрон і ЄС ведуть Путіна до трибуналу: *Aspi News.* URL: https://aspi.com.ua/news/politika/makron-i-es-vedut-putina-do-tribunalu#gsc.tab=0 (дата звернення: 28.05.2026).

4. Спецтрибунал щодо Росії: як він працюватиме: *dsnews.ua.* URL: https://www.dsnews.ua/ukr/world/spectribunal-shchodo-rosiji-yak-vin-pracyuvatime-16052026-459478#google_vignette (дата звернення: 28.05.2026).